

EHDOTUS POHJOIS-KARJALAN MAAKUNNAN TULVARISKIALUEIKSI

Tausta

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2018 Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ehdotuksesta nimennyt vesistöjen tulvimisesta aiheutuvat tulvariskialueet Pohjois-Karjalan maakunnan alueella. Ehdotus ja nimeäminen perustuivat tulvariskien alustavaan arviointiin, josta laadittiin vesistöaluekohtaiset ja meren rannikkoa koskevat raportit (www.vesi.fi/trh).

Tässä asiakirjassa esitetään tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 20 §:n mukainen tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin ja ehdotukseen Pohjois-Karjalan maakunnan merkittäviksi ja muiksi tulvariskialueiksi.

Ehdotuksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö nimeää merkittävät tulvariskialueet ja asettaa niille tulvaryhmät 22.12.2024 mennessä. Merkittävillä tulvariskialueilla laaditaan tai päivitetään tulva-vaara- ja tulvariskikartat sekä koko vesistö- tai rannikkoalueen kattavat suunnitelmat tulvariskien hallitsemiseksi.

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (ns. SOVALaki, 200/2005) mukainen Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu: osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen -asiakirja on nähtävillä osoitteessa www.vesi.fi/trh.

Tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin

Pohjois-Karjalan alueelle ulottuvat seuraavat vesistöalueet, joita alustavassa arvioinnissa tarkastellaan:

- Vesistöalue nro 1 Jänisjoen vesistöalue
- Vesistöalue nro 2 Kiteenjoen-Tohmajoen vesistöalue
- Vesistöalue nro 3 Hiitolanjoen vesistöalue
- Vesistöalue nro 4 Vuoksen vesistöalue

Hiitolanjoen vesistöalue sijaitsee vain vähäisiltä osin Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Digitaalinen tausta-asiakirja alustavista arvioinneista

Tulvariskien alustavan arvioinnin digitaaliset tausta-asiakirjat löytyvät osoitteesta www.vesi.fi/trh.

Uusi tietopohja riskien arvioinnissa

Vuoden 2018 tarkastelun jälkeen tietopohjaan tulleita olennaisia muutoksia ovat:

Saimaan alueelta on saatu uutta tietoa tulva- ja kuivuusriskeistä alueen ELY-keskusten ja Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä vuosien 2019–2023 aikana toteutettujen selvitysten ja riskikartoitusten myötä. Vahinkoarviot on laadittu mm. teollisuuden, vesihuollon ja maatalouden osalta sekä arviointi yleisellä tasolla tulvien ja kuivuuden vaikutusta mm. virkistyskäyttöön ja matkailuun (www.vesi.fi/aineistopankki; <https://www.doria.fi/handle/10024/187817>).

Ylä-Saimaan (mm. Orivesi ja Pyhäselkä) tulvariskikartat valmistuivat vuonna 2018 edellisen tulvariskien alustavan arvioinnin jälkeen. Myös maanpinnan korkeusaineisto on suurelta osin tarkentunut vuoden 2018 tarkastelun jälkeen.

14.3.2024

Saimaalla järjestettiin alueen keskeisten toimijoiden yhteinen Saimaa23 tulva- ja patovalmiusharjoitus syksyllä 2023. Harjoituksessa saatiin uutta tietoa alueen riskeistä sekä harjoiteltiin viranomaisten yhteistoimintaa poikkeuksellisessa tulvatilanteessa. Harjoituksesta saadut kokemukset on huomioitu alustavan arvioinnin tarkistuksessa.

Vuonna 2018 tarkistetun tulvariskien alustavan arvioinnin jälkeen maanpinnan korkeustieto on paikoin tarkentunut valtakunnallisen laserkeilaukseen perustuvan korkeustietoaineiston täydentymisen takia, mutta uusia analyysseja tulvan leviämisalueista ei ole tehty.

Muilta osin Pohjois-Karjalaa koskeva tulvariskien arviointiin liittyvään tietopohjaan ei ole tullut olennaisia muutoksia.

Parantunut tieto alueen tulvariskeistä vahvistaa näkemystä, että Pohjois-Karjalan alueelle ei ole perusteita nimetä merkittäviä tulvariskialueita.

Vuoden 2018 jälkeen tapahtuneet tulvat

Huomattavia vahinkoja aiheuttaneita tai harvinaisia tulvia ei ole Pohjois-Karjalassa esiintynyt vuoden 2018 jälkeen.

Maankäytössä tapahtuneet tai odotettavissa olevat oleelliset muutokset

Maankäytössä ei ole tapahtunut vuoden 2018 jälkeen sellaista oleellista kehitystä, joka olisi muuttanut aiemmin tehtyjä arvioita. Maankäytössä ei myöskään lähitulevaisuudessa ole Pohjois-Karjalan alueella tapahtumassa sellaisia oleellisia muutoksia, jotka edellyttäisivät muutoksia nykyisiin, vuonna 2018 tunnistettuihin muihin tulvariskialueisiin.

Ilmastonmuutoksen vaikutusarvioinnin oleelliset muutokset

Ilmastonmuutoksen vaikutusten arvioinnin tulosten osalta ei ole tapahtunut vuoden 2018 jälkeen olennaisia muutoksia.

Vesienhoidon yhteensovittaminen

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa (2022) ei esitetä sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseen Pohjois-Karjalassa.

Tulvariskien hallinnan tavoitteet ja toimenpiteet

Pohjois-Karjalan maakunnan alueelle ei nimetty vuonna 2018 merkittäviä tulvariskialueita. Tuolloin esitetyt perusteet eivät ole muuttuneet siinä määrin, että vuonna 2018 tehtyä arviota olisi syytä muuttaa.

Muut tulvariskialueiden nimeämiseen vaikuttavat seikat

Vuoden 2018 jälkeen ei ole tullut esiin sellaisia muita seikkoja, jotka aiheuttaisivat muutoksia tulvariskialueiden nimeämisen perusteisiin.

14.3.2024

Merkittävät tulvariskialueet

Merkittävän tulvariskialueen nimeämisessä otetaan huomioon tulvan todennäköisyys ja siitä aiheutuvat vahingolliset seuraukset sekä alueelliset ja paikalliset olosuhteet. Seurausten merkittävyyttä arvioidaan yleiseltä kannalta.

Arvioinnissa tarkastellaan seuraavia tulvan vahingollisia seurauksia:

- vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle;
- välttämättömyyspalvelun kuten vesihuollon, energihuollon, tietoliikenteen, tieliikenteen tai muun vastaavan toiminnan pitkäaikainen keskeytyminen;
- yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja turvaavan taloudellisen toiminnan pitkäaikainen keskeytyminen;
- pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle; tai
- korjaamaton vahingollinen seuraus kulttuuriperinnölle.

Maa- ja metsätalousministeriön nimittämä valtakunnallinen tulvariskien hallinnan koordinoitiryhmä on linjannut merkittävän tulvariskialueen kriteerit muistiossaan 22.12.2010. Näitä ovat mm:

- enemmän kuin 500–1000 vakituista asukasta harvinaisen tulvan¹ peittämällä asuinalueella,
- useita terveydenhuoltorakennuksia tai huoltolaitosrakennuksia, joissa on useita pysyviä vuodepaikkoja sekä lasten päiväkotia harvinaisen tulva peittämällä alueella,
- alueen kannalta merkittävää asukasmäärää palveleva vedenotto harvinaisen tulvan peittämällä alueella,
- jätevedenpuhdistamon toiminnan häiriintyminen terveyttä uhkaavalla tavalla,
- merkittävä voimalaitos tai useita sähköasemia harvinaisen tulvan peittämällä alueella,
- useita maanteitä, katuja, rautatieosuuksia tai vesiliikennereittejä katkeaa harvinaisella tulvalla

Edellä mainittujen kriteerien perusteella Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ehdota nimettäväksi toimialueeltaan merkittäviä tulvariskialueita.

Muutosehdotukset merkittäviksi tulvariskialueiksi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei esitä muutoksia vuonna 2018 tehtyyn päätökseen, jossa ei nimetty merkittäviä tulvariskialueita Pohjois-Karjalan maakunnan alueelle.

---

¹ Harvinaisen suurena tulvana voidaan pitää tilastollisesti kerran 500...1000 vuodessa toistuvaa tulvaa. Tulvariskin merkittävyyden arvioinnissa voidaan käyttää myös useammin toistuvaa tulvaa. (asetus 659/2010, Tulvariskien hallinnan koordinoitiryhmä muistio 22.12.2010)

14.3.2024

Muut tulvariskialueet

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tulvariskien alustavassa arvioinnissa tunnistanut alueita, joilla vesistötulvasta ei arvioida aiheutuvan edellä mainittuja yleiseltä kannalta katsoen vahingollisia seurauksia. Alueet on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Muut tulvariskialueet Pohjois-Karjalan alueella.

Vesistö	Muu tulvariskialue	Perusteet ehdotukselle
Vuoksen vesistö-alue	Joensuun taajama ympäristöineen	harvinaisen tulvan peittämällä alueella asutusta, välttämättömyyspalveluja sekä ympäristöriskikohteita
Vuoksen vesistö-alue	Liperin taajama	harvinaisen tulvan peittämällä alueella välttämättömyyspalveluja
Vuoksen vesistö-alue	Enon taajama	harvinaisen tulvan peittämällä alueella välttämättömyyspalveluja
Vuoksen vesistö-alue	Lieksan taajama	harvinaisen tulvan peittämällä alueella asutusta, välttämättömyyspalveluja sekä kulttuuriperintökohde
Vuoksen vesistö-alue	Nurmeksen taajama	harvinaisen tulvan peittämällä alueella välttämättömyyspalveluja

Näillä alueilla ELY-keskus huolehtii tarpeen mukaan muusta suunnittelusta tulvariskien estämiseksi ja vähentämiseksi.

Muutokset muissa tulvariskialueissa

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei esitä muutoksia muihin tulvariskialueisiin.

Asiaa koskevat säädökset

Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010), erityisesti 7, 8, 17 ja 20 §

Valtioneuvoston asetus tulvariskien hallinnasta (659/2010), erityisesti 1, 7 ja 8 §

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005), erityisesti 8 §

Säädökset ovat ladattavissa osoitteesta www.finlex.fi.

Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 2007/60/EY tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta